

TAJNOST: ta list vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje našega časa. Vse, kar je potrebno za razumevanje našega časa. Vse, kar je potrebno za razumevanje našega časa.

Maribor, 6. avgusta 1921.

LABOR

TAJNOST: ta list vsebuje vse, kar je potrebno za razumevanje našega časa. Vse, kar je potrebno za razumevanje našega časa. Vse, kar je potrebno za razumevanje našega časa.

Maribor, 6. avgusta 1921.

Leto: II.

Maribor, sobota 6. avgusta 1921.

Številka: 176.

Od severne meje.

Čudno, vedno se je trdilo, da bo tvorila razvodnica mejo med našo državo in Avstrijo. Pa menda resnično le izjeme potrjujejo pravila. Pri Sv. Duhu so mejo vrezali tako, da je komisija prisodila pokopališče, ki je bilo doslej na nemškem teritoriju nam, kar je seveda z veseljem pozdravljati. Menda je izvolila komisija blagohotno vpoštevati, da tvorita cerkev in pokopališče pravzaprav en objekt, ker je pokopališče cerkvena in ne občinska last. — Analogno temu bi morali dobiti Slovenci tudi šolo, ki ni nikdar fungirala zase, nego je bila le sestavni del slovenske šole tostran črte. Ta tolikokrat omenjena šola, ki je bila na načrtu (angleškega delegata — po očitvidu) že zaplanirana kot naša in leži skoro neposredno tik pokopališča, je pripadla Avstriji. Zdi se, da bi to šolo oddali Nemci le proti zelo visoki kompenzaciji. Če je veljala izjema glede pokopališča, iz toliko bolj tehtnih razlogov bi nam morala pripasti tudi nova šola. Pomisliti je treba, da tu vobče ni nobenega Nemea in da se šola ne renčira za povprečno 8 otrok, dasi so si nemški priganjači usodili uradno izkazati 120 šolarjev. Iz gospodarskega stališča nas nemška kulana ne briga npram par otrokom, ki bi končno lahko hodili tudi v skrajno pomenčene Lučane. Pravim, pomenčene, ker če je pred par leti prišel Lučanec, recimo, v Arnfels, so ga tamonjshi podvorili s epitomom »Du Windischer«.

Vprašanje pripadnosti šole je seveda donekle tudi poin d'onneur, stvar činstva, poštenja. Tu bo vedno tlel ogenj intrigantstva in drugih takih primesti malih ljudi, ki se vedno žive v starem duhu, dasi jedo zaslužno ali nezaslužno kruh, ki ga jim reže majka Jugoslavija. Od vseh ljudi ni pričakovati plemenitosti in globjega spoznavanja, pač pa bi odgovarjalo sedanjemu materijalistični dobi vsaj ravnanje po oni romanski »Eviva la Spagna in dove si magna«. Narodnostne mišle, nemčurji ali vsaj manjvredni mlačeži se seveda skoro zgražajo, da slovenska šola vzgaja deco v narodnem duhu — in to — po instrukcijah ljudi preko črte. Jasno je ko beli dan, da nijedna narodna šola, osobito ne one na mejah, ne bodo vzgajale naraščaja po kodeksih, od česar bi imeli koristile le Nemci, ki so torej za danes popolnoma nečasni. Radikalna narodna vzgoja je edini lek za ozdravljenje narodnih ran. Ne oziraje se na olikino vejice, ki se ponujajo, je jugoslov. učiteljstvu začrtati pot, ki ne pozna sanjarij o mednarodni vzajemnosti na polju šolskega dela, ker vemo, da so naši severni državno-politični sosedje kozmopoliti le na jeziku napram nerazsodni masi, meneč, da je lažje ribariti v kalnem. Saje se poznamo.

Z druge strani dokaz za avstrijski idealizem: ves arhiv šole je ostal ob evakuaciji lanskega leta v novi, sedaj nemški šoli. Umljivo je, da vodstvo slov. šole večkrat nujno rabi kake izpiske. Pa mislite, da se jih od nemškega šolskega vodstva dobi? Naše oblasti in stranke se morajo zadovoljiti z negativnimi poročili s strani slov. šolsk. vodstva. Uradne zadeve se identificirajo z namišljenimi in sicer takimi, ki bi morebitno bile strogo privatnega značaja. Povdarjam pa, da po neki nemčurki iz Maribora, ki po poklicu ne spada v učiteljske vrste in ima kot strah velike oči, kar je seveda zelo smešno. O njej bi znala tudi mariborska policija kaj povedati, kakšno ji je bilo razpoloženje, ko je naša uprava prevzela Maribor. In dotična oseba ne

Kraljevi namestnik Ivan Hribar na Štajerskem.

LDU Maribor, 5. avgusta. Gospod pokrajinski namestnik minister Hribar se je včeraj po 17. uri odpeljal iz Celja proti Rogški Slatini. Ob cesti, kjer se je vozil, so bile hiše okrašene z narodnimi zastavami. Na raznih mestih se je ob poti zbiralo prebivalstvo in gospoda namestnika prav prisrčno pozdravljalo, tako posebno v St. Juriju in Smarjah, kjer so ga navdušene mladenke obsipale s cvetjem. Posebno slovesen in prisrčen je bil sprejem v Rogški Slatini. Kljub dežju je pričakovala množica domačega prebivalstva in zdraviških gostov prihod visokega vladnega funkcionarja. Ob zvokih godbe se je gospod minister med spalirjem Sokola in ognjegascv pripeljal okoli 19. ure pred zdravilišče. Tu ga je pozdravil najprej vodja okrajnega glavarstva v Ptuj, gospod doktor Pirkmaier, nato pa župan Rogške Slatine gospod Bizjak in ravnatelj zdravilišča g. dr. Ster. Imenom duhovščine ga je pozdravil dekan rogaški g. Salamon in v imenu županov rogaškega okraja najstarejši župan tega okraja g. Vinko Zorman, župan iz Sv. Trojice pri Slatini in končno v imenu okrajnega zastopa g. Ivo Sorli. Za vse pozdrave se je g. pokrajinski namestnik zahvalil s prisrčnimi besedami in je koncem svojega govora pozval navzoče zastopnike, da vzkliknejo najvišjemu našemu predstavniku naše države misli in našega edinstva, kralju Petru in prestolonasledniku: Zivijo! Vabilu g. namestnika so se navzoči navdušeno odzvali. Ob 20. uri je priredil g. minister s soprogo čajanko v zdravilišču

ter se je ob tej priliki s povabljenimi ljubezljivo razgovarjal skoro do 22. ure. Danes, 5. t. m. zjutraj ob 6.30 uri se je odpeljal g. minister iz Rogške Slatine preko Vojnika v Maribor.

Maribor, 5. avgusta. Gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar se je pripeljal danes kmalu po 9. uri v Maribor, kjer ga je na okrajnem glavarstvu, kjer se je ustavil, prvi pozdravil vodja okrajnega glavarstva, g. okrajni glavar dr. Lajnsi. Na to je sprejemal g. kraljevi namestnik po vrsti najprej uradništvo okrajnega glavarstva, g. knezoškofa dr. Napotnika s stolnim kapljem, župana g. Grčarja ter zastopnike mesta, zastopnike strank, državnih in drugih uradov, šol, zastopnike industrije in trgovine, zastopnike Nemcev, zastopnike časopisja ter stanov, korporacij, društev itd., katerih je bilo okrog 80. G. kraljevi namestnik se je pri posameznih deputacijah živo zanimal za položaj in razmere ter povsod obljubljal pomoč in zaščito. Po sprejemu deputacij se je vršil krog 14. ure skupen svečan obed v restavraciji glavnega kolodvora. Ob 17. uri se je g. kr. namestnik odpeljal v St. Lenart v Slovenske gorice, odkoder se vrne zvečer nazaj v Maribor, da nadaljuje jutri zjutraj svoje posete v Ptuj, Slovenjgradec itd. Od tu se odpelje na Gorenjsko, na Dolenjsko in potem v Prekmurje, kjer bo prisostvoval proslavi druge obletnice osvobodjenja. Maribor je bil v počast poseta g. kr. namestnika odet v narodne in državne zastave.

Konstitucija zakonodajnega odseka.

LDU Beograd, 4. avgusta. V smislu dnevnega reda se je zakonodajni odsek razdelil v pet pododsekov po devet članov, in sicer 1. pododsek za revizijo uredb finančnega in trgovinskega ministristva; predsednik dr. Momčilo Ninčić, podpredsednik dr. Gregor Zerjav, tajnik dr. Halilbeg Hrasnica; 2. pododsek za revizijo uredb ministristev za notranje stvari in prosveto; predsednik Ljuba Jovanović, podpredsednik Jovan Magovčević, tajnik Svetoslav Popović; 3. pododsek za revizijo uredb ministristev za socialno politiko, narodno zdravstvo in prehrano; predsednik

Fehim Kurbegović, podpredsednik Milorad Rajčević, tajnik Pavle Cubrović; 4. pododsek za revizijo uredb ministristev pravde, ver, vojske in zunanjih poslov ter ministristkega predsedništva; predsednik Peter Marković, podpredsednik Ilija Sumenković, tajnik Fehim Kurbegović in 5. pododsek za revizijo uredb ministristev saobračaja, pošte, brzojava, javnih zgradb, poljedelstva, šum in rud ter agrarne reforme; predsednik dr. Zerjav, podpredsednik Velja Vukičević, tajnik Josip Drofenik. Prihodnja seja zakonodajnega odseka se bo sklicala v dogovoru s predsednikom skupščine.

Ureditev južnosrbskega agrarnega vprašanja.

LDU Beograd, 4. avgusta. Demokratski klub se je na svoji današnji seji posvetoval o agrarni reformi v južni Srbiji. Sklenil je, da se zahteva strogo izvedba člena 42 ustave, po katerem naj bi čirčije postali popolnoma lastniki zemlje in da torej ne bi plačevali haka. Vladi se prepušča, da po potrebi in uvidevnosti plača siromašnim po-

sestnikom odškodnino. Klub je nadalje razpravljal o poviških na davke. Članom kluba se je naložila dolžnost, da v finančnem odseku zastopajo stališče, da naj se primanjkljaj 300 milijonov po možnosti pokrije na drug način in da naj se samo oni del, ki bi se drugače ne mogel pokriti, pokrije s poviški na davke.

Razmejitev z Madžarsko.

LDU Beograd, 4. avgusta. Komisija za razmejitev z Madžarsko bo v kratkem začela svoje delo. Za člana komisije je z naše strani določen konjeniški polkovnik Vojin Colak Antić, dosednji komandant v Baranji.

Socijalni demokrati pri Pašiću.

LDU Beograd, 4. avgusta. Danes dopoldne je ministrski predsednik sprejel socialne demokrate Bukšega, Koraca in Divca. Namen poseta je bil v zvezi s prizadevanjem socialnih demokratov, da se uredi vprašanja delavstva.

Gozdarski in industrijski krediti.

LDU Beograd, 4. avgusta. Ministrski svet je ministru za šume in rube odobril potrebne kredite, iz katerih se

bodo dajali krediti posameznim državnim gozdarskim in industrijskim podjetjem.

Katafalović pri Pašiću.

LDU Beograd, 4. avgusta. Danes ob 11. uri je ministrski predsednik Pašić sprejel generalštabnega polkovnika Katafalovića, ki mu je poročal o svojem potu v Prago. Kakor znano, je bil Katafalović v Pragi radi sklepa vojaške konvencije med Jugoslavijo in Čehoslovaško.

Nemško orožje v Opavi.

DKU Praga, 4. avgusta. »Lidovi Novine« poročajo, da so v Opavi zasledili uvažanje orožja iz Nemčije. Aretiranih je več oseb, ki so stem v zvezi.

samo, da se sedaj preko mejne črte samo šili, pego se dejanski hodi v on sedaj drugačni Maribor in sicer pod gotovo patronanco, ker ne sluti niti ona niti njeno spremstvo, da lahko prilično odgovarja na gotova vprašanja v policijski stražnici.

Vsekakor mora vesten kronist tudi beležiti, da je postal Sv. Duh pravi eldorado Nemcev in nemčurjev iz Maribora in krajev iz preka — celo iz Gradea. Razvidno je, da Nemci sistematično goje izletništvo k Sv. Duhu, kot trdnjavi, preko katere bi gradili oni namišljeni most sistema Hans Bartsch. Ali »Das deutsche Leid« naj zadene takoj na mejni črti ob zid svobodne Jugoslavije. Da torej ne bo zvočenja po toči se pozivlja merodajna politična oblast, da po svojih organih poskrbi, da ne bi se tu shajali eventualni temni elementi, ki si upajo celo prepevati po naših krémah. Kako bi se godilo nam v Lučanah, da samo slovensko govorimo — a ne še pojemo! — Epoha, v kateri živimo, je prebrutalna, da ne bi veljalo geslo: »Zob za zob!«

Sv. Duh je resnično lepa razgledna točka in po mejni črti tudi interesanten kraj. Ker nismo šovinisti, podčrtam z obema rokama, privoščimo od tod tudi Nemcem estetičnih užitkov, ki pridejo k nam s poštenimi nameni — seveda brez vsakega favorizma. Ljudem pa, ki bi rovarili na kakršenkoli način, veljaj brea čez mejo!

Pred sedmimi leti.

Et meminisse juvat!

Meseca januarja 1914. je sklenil mariborski Sokol nabaviti si društveno zastavo, ter za njeno razvijanje prirediti 28. junija zlet v Ruše. Obenem se je ustanovila takrat tudi mariborska župa; mariborski prapor bi imel biti tudi društven prapor.

Na to, da je baš ta dan Vidov dan, spomin na Kosovo polje in da se med Srbi ta dan časti kot praznik, takrat nihče ni mislil. Tudi Franc Ferdinand takrat še ni bil razglasil svojega nameravanega potovanja v Bosno in Hercegovino. To potovanje se je menda sklenilo še le takrat, ko sta cesar Viljem in nadvojvoda Ferdinand v Konopištu ogledovala vrtno nasade.

Vendar pa je že takrat nekaj šumelo v zraku. Zagrebški veleizdajski proces je bil minil; začeli so zasledovati dijake zaradi tajnih društev; Nemci so postajali vedno bolj oblastni in nemška birokracija je bila uprav neznošna.

Dne 28. junija se je vršila slavnost razvitja sokolskega prapora na prostoru med cerkvijo in občinsko hišo v Rušah. Rušani so storiili vse, kar je bilo treba, da je bil prostor kar najlepše urejen, ljudstvo obveščeno in da je bil sprejem prav prisrčen. Vreme je bilo krasno, ljudstva izredno veliko. Goste sta pozdravila župan Lasbacher in učitelj Lesjak. Nebroj telegramov je došlo iz raznih domačih in inozemskih krajev, med drugimi tudi od beograjskega telovadskega društva »Dušan silnik«. Vse se je vršilo v najlepšem redu. Zastava z napisom »S Sokolstvom k svobodi« se je razvila ob govoru te danjega staroste dr. Rosine. Kumica je poklonila trak z napisom: »Branj mejo!«

Ko je bil popoldne telovadni spored v najlepšem toku, so prišli izletniki iz Maribora in poročali, da se je izvršil v Sarajevu z bombo in streli atentat na nadvojvoda Ferdinanda. Oficijelnega poročila od okrajnega glavarstva ni bilo še nobenega in tudi žandarmerije ni znala še nič o tej vesti. Vest sam

na sebi ni ljudstva nič razburila. V obče se ni verjelo tej novici, dokler niso varaždinski Sokoli na mariborskem kolodvoru čitali posebne izdaje dunajskih listov. Ob slavnosti je takrat tudi govoril umrl dr. Orožen, ki je v krasnih slikah opisal ljubezen srbske matere do domovine.

Bil je največji red v celem, narod razigran od radosti in nikomur se ni sanjalo, kakšne posledice bode imela ta slavnost. V Mariboru se je ob istem času slavila slavnost olepševalnega društva z godbo in plesom, ki je trajal celo noč. Občinski svetovalec B. je pripovedoval drugi dan, da so avstrijski oficirji, ki so bili na veselici, ko je prišla vest, da je Ferdinand umorjen, šli domov, oblekli civilno obleko in se potem vrnili na plesišče. Znano je, da Ferdinand med oficirji ni bil priljubljen.

Ze drugi dan je mariborski nemški distrikt, ki je imel takrat eno najgrših policajev za svojega urednika, lagal o vseh mogočih ekscesih Sokolov na kolodvoru, pa niti pičice ni bilo resnice na tem. Nemce je le jezilo, da se je stvar v Rušah tako v redu izvršila.

Dne 26. julija v jutro je bil nabit oklic, da se vrši mobilizacija. Tedaj je zavrelo med ljudstvom; toda bilo ni varno govoriti o tej nepotrebnii mobilizaciji, povsodi je bilo vse polno detektivov, špiceljnov in denuncijantov. Najprej so zgrabili župnika Muršeca iz Frama. Na poti iz Poljskave je govoril z nekim Francanom o vojski, ta pa je tekel v Pragersko javit to vest žandarmeriji in drugi dan je bil župnik že aretiran. Dolžili so ga razžaljenja cesarja, ker je rekel, da so drugi krivi vojske, ne pa cesar, ki je že tako star, da vlada le pod uplivom svojih svetovalcev. Župnik je še isti dan v jutro imel ognjevit govor, v katerem je navduševal za vojno zoper Srbe.

Ko so ga v ponedeljek pripeljali v Maribor, ga je napadla mariborska sodrga ter ga opljuvala. Neki nemški častnik ga je zgrabil, dvignil od tal ter ga vrgel zviska na tla. Ko je pisatelj teh vrst šel drugi dan k okrajnemu glavarju prositi, naj vsaj toliko varujeje aretirane ljudi, da ne bodejo od sodrga na ulici pretepani, je glavar odklonil vsak korak rekoč, da ne more nič ukreniti, in da je župnik Muršec gotovo zakrivil kakšno hudodelstvo.

Župnik Muršec je bil pol leta pozneje pri kazenski razpravi oproščen, umrl pa je še isto leto na bolezni, ki se ni dala natanko določiti.

Zdaj so se začela zapiranja. Vsaka beseda je zadostovala za preganjanje civilnih ali pa vojaških sodišč. Najbolj bedaste obdolžitve, češ, da je ta ali oni zastrupil studence, da je spijoniral, da je zapisaval vlake in štel vojake itd., so zadostovale, da si bil naenkrat v žandarskih kleščah.

(Konec prihi.)

Notranja in zunanja politika.

* **Sprememba v poštne ministru.** Kako poročajo iz Beograda bo dosedanji poštni minister dr. Slavko Miletić najbrže podal ostavko ter bo na njegovo mesto prišel Krsta Miletić, dočim bi njegov dosedanji agrarni portfelj prevzel poslanec Grgin.

* **Klerikalce stresa groza pri poročilih o na poziv notranjega ministra Pribičevića se snujoči akciji proti protidržavnim elementom.** Oni, ki imajo čisto vest se nikoli ne boje zakona in zapora, strah pred njim imajo samo oni, katerih vest teže grehi. S strahom pred akcijo proti protidržavnim elementom so torej klerikalci sami očitno priznali da so — tudi oni protidržavni element. In vendar so se tega očitka doslej tako branili.

* **Ljubosumnost.** Vsled raznih hujšakških tendenc, ki se vedno česče pojavljajo v naši javnosti, tako v slovenskih in hrvatskih, kakor tudi v srbskih delih naše države, ni čudno, da je ena kakor druga stran precej nervozna in ljubosumna. Ta nervoznost in ljubosumnost je zagrešila nedavno v Zemu jako neljub incident. Pri neki proslavi je vskliknil znani borec za Jugoslavijo še izza avstrijskih časov, dr. Živko Bertić »Živio Jugoslavija, preč z velikosrbsvostmi!« In Bertića so radi tega aretirali in odvedli v Beograd. To je bil čin, s katerim, čeravno smo za najstrožje edinstvo in smatramo Bertićev vsklik za deloma neumestno, vendar ne soglašamo. Ljubosumnost ni umestna, pa bodi na tej ali oni strani ker z njo ne bomo dosegli izboljšanja, ampak poslabšanje.

* **Aretacija komunističnega novinarja.** V Beogradu je bil v sredo aretiran komunistični novinar Moža Pijača. Istočasno je bilo aretiranih v Beogradu tudi več komunističnih dijakov, dočim so istega dne aretirali v Bjelini na Hrvatskem 11 komunistov, katere so prepeljali v zagrebške zapore.

* **Direktna pogajanja z Reko.** V Beograd je prispel, kakor poročajo, predsednik reške vlade Zanella, da stopi z našo vlado v pogajanja radi vprašanja skupne uprave reških pristanišč. Zanella izjavlja, da prihaja v Beograd le v svojem imenu ter v ime reške vlade, vendar pa izgleda, da je ta njegov prihod znan tudi v Rimu in da se je izvršil v sporazumu z Rimom, ki bi na ta način rad našel izhod iz zagate v katerem se nahaja radi Baroša, kateri po tajnem dodatku rapalske pogodbe pripada nam in kar je sedaj izvedela končno tudi ital. javnost. Italijanska vlada bi se na ta način rada rešila odgovornosti radi izgube Baroša pred nacionalisti, ki so začeli proti njej ostro kampanjo. Kakšne

specijalne namene ima Zanella še ni znano, še manj pa seveda, kakšen bo njegov uspeh.

* **Manzoni o odnosih do Jugoslavije.** Italijanski poslanik pri naši vladi v Beogradu, grof Manzoni je sprejel te dni beograjskega dopisnika zagrebške »Riječi« ter mu povedal obširen komentar o odnosih italijanske vlade do naše države. Manzoni je izjavil, da stremi Bonomijeva vlada za tem, da se naveže med Italijo in Jugoslavijo čimnajožji stiki. Domneve, ki se širijo v jugoslovnski javnosti, da zavlačuje Italija izpraznenje tretje cone v Dalmaciji radi tega, ker hoče s tem vplivati na potek trgovskih pogajanj, je rekel Manzoni, so popolnoma napačne. Tretje cone Italija še ni izpraznila radi tega, ker ne more tako hitro likvidirati uprave, katero je na tem ozemlju vzdrževala celi dve leti in pol in še radi drugih težkoč, ki so bile nepredvidljive in ki jih je povročila sedanja situacija. Kar se tiče baroškega vprašanja, je izjavil Manzoni, da je treba ustvariti na Reki najprej trdno vlado, na kar se bodo lahko završila direktna pogajanja. O črnogorskem vprašanju, je Italija že izrekla svojo končno besedo, da se pa tu in tam še skuša spraviti na površje je iskati vzrok v psihologiji italijanskega naroda ter v dejstvu, da obstojajo med bivšo črnogorsko in sedanjo italijansko dinastijo rodbinski stiki. Sploh, z eno besedo: Manzoni je pojasnila izgledajo polna italijanske dobrohotnosti in iskrenosti, vprašanje pa je če odgovarjajo resničnemu stanju. O tem pa, odkrito povedano, dvomimo.

* **Policaistvo.** Protidržavni elementi so se silno zaljubili v pridevek »policaist«. Pri nas v Jugoslaviji očita jo demokratom, da so »policajdemokrati«, vladi, da je »policajska« itd. Da niso v tem osameli, to je pokazala tudi seja češkega parlamenta preteklo sredo, kjer so komunisti očitali ministrskemu predsedniku, da je »policaist« in to radi tega, ker je izključil od sej štiri nemške poslance, ki so nedostojno napadali češkoslovaško državo. Priznavamo, da »policaistvo« ni ravno najlepši posel, toda dokler bodo na svetu zločinci, bodo morali biti tudi policaji. Delajte resno za narod in državo, pa vas k temu ne bo treba siliti s policijo.

* **Grško-turška vojna.** Poročila, ki prihajajo iz grško-turških bojišč v Mali Aziji so do pičice podobna vojnim poročilom, ki smo jih prejeli med svetovno vojno. Poročila iz Aten so polna radostnih vesti o sijajnih zmagah grške vojske in uničujočih porazih Turkov, poročila iz Carigrada in iz Angore pa govore nasprotno o turških zmagah in o grških porazih. Resnica pa bo menda srednja. Obe sili sta si približno enakovredni in če se ta teden posreči Grkom pregnati Turke

tedaj vam bodo dali meščani tega dobrega mesta prav. Saj vam vendar jaz, sodnik, svetujem ta coup, da se s tem postavite po robu onim sovražnikom, ki imajo na svoji strani zakon.

»Ne, dragi gospod sodnik, skrajna. Moj sklep je trden: bojeval se bomo do konca. Otrok bode identificiral starko, mogoče se še dobe kakke priče in z božjo pomočjo bode rešit glavne razprave poraz sovražnikov!«

»All right, mr. Loaf. Pravica mora zmagati. Imejte se dobro!« —

Seja je končala. Dobrišen del hrabrejša sta zapustila polkovnik Loaf in razpečevalec žganja uradne prostore, poklicala kočijaža in se peljala domov, da proslavita srečno svidenje s preplazeno mamo.

Zal le, da ni mogel polkovnik prisostvovati tej slovesnosti, kajti na portalu hiše je stala deputacija antitemperamentnikov pod vodstvom gospoda Silbersteina. Dobrega polkovnika je popadel nemali strah, ko je ugledal svojega smrtnega sovražnika, govornika antizivilnih, ki je bil tako flagmatičen, kot da bi šel na kak piknik. Mr. Loaf je zbral tokrat ves pogum in z hitrimi koraki pristopil k draguljarju.

»Halo, mr. Silberstein! Koncu se imam zahvaliti za to izredno in nepričakovano čast! Naravnost presenečen sem radi vašega gotovo zelo razveseljivega obiska.«

iz dosedanjih postojank, se Turkom posreči prihodnji teden nagnati Grke nazaj. Dasi ravno pa nam Turki niso simpatični, ker so stali še nedavno na frontah nasproti nam kot sovražniki, smo kot pošteni in objektivni nacionalisti na njihovi strani. Vojna, ki jo bje Grčija proti Turkom v Mali Aziji ni nikaka narodna osvobodilna vojna, ampak čisto navaden imperijalističen pohlep po tuji zemlji, dočim se Turki pod vodstvom Kemala paše bore za svobodo svojega naroda in svoje zemlje. One maloštevilne grške naselbine ob obali Male Azije so le kolonije, kot so kolonije italijanske naselbine ob našem Jadranu.

* **Konferenca zavezniških finančnih ministrov.** Na konferenci zavezniških finančnih ministrov, ki se vrši dne 9. avgusta, bodo rešena tehnična vprašanja, ki jih reparacijska komisija ni mogla rešiti in so bila predložena izvedenece. Na tej konferenci se bo tudi razpravljalo o stroških vojaške posadke in o razdelitvi malim državam pripadajočega deleža vojne odškodnine, ki jo je plačala Nemčija.

Zanimivosti.

Ljubavna tragedija očeta in hčerke. Na Dunaju, v mestu nenavadnih dogodkov, se je pred nekaj dnevi odigrala družinska drama, kateri je bila vzrok ljubezen, ki se ne oboja samo z moralnega stališča, temveč je kot protinaravno kaznuje tudi zakon. Neki Vorička, mizar v nekem dunajskem predmestju, je imel nezakonsko hčer Hedviko. Ko se je oženil, je vzel hčerko k sebi. Mala Hedvika se je lepo razvijala in postala zalo dekle. Oče je bil svoje lepe hčerke vesel in ji je vedno izkazoval svojo ljubezen. Hčerka je svojemu očetu ljubezen vračala, in mizarjeva žena je spoznala, da to ni več ljubezen očeta do otroka in ne otroška ljubezen do očeta. Oče in hči sta se ljubila, kot dva zaljubljenca. V družini so nastali radi tega prepiri in družinski prizori so bili na dnevnem redu. Toda to ni vse nič pomagalo. Ljubezen med obema je bila nerazdružljiva. Nasprotno je oče svojo hčerko še bolj ljubil, a sad te ljubezni je bil — novorojenček. To je seveda mizarjevo ženo še bolj razkačilo. Sebe, ko je dete umrlo, se je nekoliko pomirila. A vse to nesrečnih zaljublencev še ni spametovalo. Razmerje med njima se je nadaljevalo. Končno je bila hči zopet v drugem stanju. Razume se, da mizarjeva žena s tem ni bila zadovoljna. Najbolj pa jo je razkačilo, ker je on zamenjarjal svoje zakonske otroke. Pretila je možu, da ga bo naznala oblasti in to ga je še le streznilo. Toda izhoda ni več našel. Šel je s hčerko — ljubico k Donavi, tam jo je privezal k sebi in oba sta skočila v valove. Drugi dan so ju izvlekli mrtve.

Mr. Silberstein se je nalahno poklonil, prijel ponujeno polkovnikovo roko in jo prisrčno stresel. »I say,« je vzkliknil s tonom moža, ki pozdravlja dolgopogrešanega prijatelja. »I say, moj ljubi polkovnik, zelo si želim, da bi si stala nasproti kot prijatelj. Kakor so pa enkrat stvari, sva — no da, sva si sovražnika, zagrizena, nestrpna sovražnika. Vkljub temu se pa smatramo — in sicer s pravico — za rojena poštenjaka, kot prav popolna gentleman — in — hm — ahem — in (pri tem se je okrenil k članom deputacije) smisel res nekoliko dolgega govora je: Tu si stresata roki dva častivredna gentleman z različnimi življenjskimi nazori! — Vendar pa, kolonel, izračunate lahko na vaših prstih, da nisem dospel sem, da vam delam komplimente, sovražnik moj; ne sir, prišel sem, da vam vrv, ki jo imate od včera na vratu, stisnem še tesneje!«

»Go on!« je rekel mr. Loaf pristočno. »To je vsaj odkrito povedano. Vendar bi pa — ako nimate nič proti temu — pripomnil tudi jaz malo besedo!«

»Go on!« je odvrnil mr. Silberstein in odstopil spoštljivo.

»Dobro gentlemen, tedaj vam ob razložim, da se je izkazala ta neljuba spletk kot atentat intrigantije in moj sovražnik Elizabete Lobelli!«

(Dalja prihi.)

BERGES:

Slučaj Loaf.

(Amerikanska humoreska). — Prevlel: Pikaon (Dalje.) (17)

Mr. Loaf pa, ki je imel lepe nade, se je dvignil ter dejal: »Zgodi naj se božja volja. Kaj pa z mojim Hiramom, ali ga smem vzeti seboj?«

»Da, gospod Loaf, ako položite jamščino tisoč dolarjev, da pride res k glavni obravnavi dne dvajsetega avgusta.«

»Denar vam je na razpolago gospod sodnik.«

»Dobro toraj, nimam nič pripomniti. Želim vam mnogo sreče, polkovnik, in upam, da ob tej priložnosti uničimo vašo sovražnico. Duhovnika nam ne bosta odrekla pomoči.«

»Lahko računate na nas. Bog in pravica, to je naša parola.«

Pobožna moža sta se dvignila, se poklonila pred sodnikom, stisnila peku roko in zapustila sodno dvorano. Mr. Loaf, ki je pa vendar postal nato nezaupljiv, je pogledal za njima majaje z glavo.

»Gospod sodnik,« je rekel, medtem ko mu je stopil bližje, »ta dva se mi ne dopadata.«

»Dober pogled imate, polkovnik, tudi jaz imam isti utis.«

»Ali ni nikakega sredstva, da bi se ugotovilo, ako sta poštena človeka?«

»Poštena ali nepoštena, zakon imata na svoji strani!«

»Kaj pa, ako bi bila sleparja v sporazumu s staro Elizabeto?«

»Smešno!« je vzkliknil eden mladih, zasmehljivih advokatov. »Kake koristi naj bi imela pri tej zadevi?«

»Tiho,« je odgovoril sodnik strogo.

»Ako sta lopova, jima nudi že pričina dovolj prigrizka. Pri tem ni treba niti biti v zvezi s staro babo.«

»Kaj mi je storiti?« je zastokal pek.

»O, stvar je povsem enostavna, mr. Loaf. Ako priznate, da ste prodajal žganje, potem odpade vsaka preiskava. Kaznujem vas takoj na deset dolarjev kazni, naknadno si kupite obrtni list, policija preišče vaše kleti, ali ni mogoče še kaj neobdavenega alkohola v njih — in cela zadeva je rešena. Ako sta oba duhovnika res sleparja, tedaj se jima bi s tem pričina izjavila, ker ne rabimo v slučaju vašega priznanja nikakih prič. Razumete? Vi bodele le —«

»Stojte, gospod sodnik, prenehajte! mu je upadel razkačeni polkovnik v besedo. »Raje umrjem, nego da bi se priznal krivim. Stem bi vendar popopal mojo čast, dostojanstvo, eksisten-co!«

»No, no, ako se objavi, da ste se izjavili krivim (akoravno nedolžen) le vsled tega, da iztrgate sleparjem plen.

Dnevna kronika.

Maribor, 6. avgusta.

— **Kraljevi namestnik v Celju.** Včeraj dopoldne se je pripeljal kraljevi pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar v Celje, ki ga je pozdravilo kar najdostojnejše. Vse mesto je bilo v zastavah. Ob 9. uri so se pričele deputacije, katerih je bilo lepo število. Ob 13. uri se je vršil skupen obed v dvorani hotela „Union“.

— **Včna kupčija.** O prodaji mariborskega gradu se je poročalo že nešteto krat, vendar pa se je potem vedno izkazalo, da kupčija faktično ni bila sklenjena. Zadnje dni se je govorilo z vso gotovostjo, da je sedaj končno grad, ki je last pruskega barona Twickla, prodan trgovcu Berdajsu, kar so registrirali tudi že vsi listi. Sedaj pa prihaja, kakor doslej še vselej, zopet — dementi. Kupčija še ni sklenjena. Nam se zdi, da bi prehod gradu iz privatnih rok zopet v privatne, pa bodi tudi slovenske, ne odgovarjal njegovemu pomenu. Grad, ki je v sredini mesta in ki je historična stavba, bi bilo treba sprejeti v mestno ali pa državno last, ga renovirati, tako, da bi se ohranil prvotni stil ter namestiti v njem bodisi oblastno upravo, bodisi muzej, ali kaj podobnega. Privatni lastnik pa za renoviranje ne bo imel nikoli ne smisla, ne zadostnih denarnih sredstev. Podrtija pa ne bi delala ne okrasa, ne časti našemu mestu.

— **Novi poveljnik orožništva.** Poveljnikom celokupnega orožništva je bil imenovan general Panta Gurič.

— **Za Jugoslovensko Matico** so darovali: g. Ivan Skvarč potom policijskega komisarijata 100 K, g. Emil Dolenc 40 K, g. Miha Zivič, gostilničar v Pekrah 40 K, trgovec N. H. 120 K, trgovec M. D. mesto venca na grob g. Strausgita 300 K. Vsem darovalcem naj srčnejša hvala!

— **Mali rodoljub.** 5-letni Ciril Truče je ob priliki gostije njegove tete Fil. Strancer iz lastnega nagiba nabral za Jugoslovensko Matico 134 K. Malemu rodoljubu izrekamo srčno zahvalo! Posnemajte ga!

— **Prvo grozdje v Mariboru.** Včeraj se je na mariborskem trgu pojavilo prvo grozdje in sicer po — 52 K kg.

— **Velika planinska veselica v Rušah** bode nudila vsem udeležnikom izvanredni užitek in presenečenje. Opozarjamo, da je obratno ravnateljstvo južne železnice upeljalo poseben vlak, ki vozi ob 23. uri 30 minut iz Ruš v Maribor. Za koroške udeležence bo vozil vlak namesto ob 20. uri 19 minut, ob 21. uri 30 minut. Rešitev prošnje za polovično vožnjo še ni došla, upamo, da se tudi tej ugodí. Do svidenja v nedeljo v Malem Beogradu!

— **Zahvala.** Železničarsko pevsko društvo „Drava“ izreka najsrčnejšo zahvalo gospodu uredniku „Tabora“ Radivoju Reharju in gospodu višjemu pošt. komisarju dr. Jančkoviču za velikodušen dar po 100 K.

— **Pestri poletni oder.** Opozarjamo občinstvo ponovno na to, za naše mesto popolnoma novo, velikomestno prireditel, ki se otvori v soboto, dne 6. t. m. ob pol 21. uri v vrtu restavracije „Maribor“. Da bo prireditelj res prvovrstna in zabavna, jamčijo že imena sodelujočih umetnikov, gđ. Mezgečeve, gđ. Savinove, g. Povheta in g. Pečnika. Razen tega sodeluje umetniški kvintet, ki bo tudi sam izvajal nekaj komadov. G. Pečnik bo predvajal tudi kozaški ples in storhtrott. Prireditelj bo razen zabave nudila tudi mnogo umetniškega užitka.

— **Umobolna pobegnila iz bolnice.** Jera Skelbiš iz Sv. Ane pri Slov. Bistrici je umobolna, zato jo je njen svak Dobršek odpeljal v tuk. javno bolnico. Ko sta v veži pri vratarju čakala na zdravnika, je prosila Jera Dobrška, naj ji prinese jesti. Med tem, ko je on odšel v bližnjo gostilno po zaželeno jed, jo je Jera odkurila in je še do danes niso našli.

— **Nezgoda.** V četrtek ob 14. uri je prišel 23-letni strojnik Cirilove tiskarne Franjo Oblak z levo roko v tiskarski stroj, ki mu je odtrgal palec in zmečkal prste. — 47-letni pekovski pomočnik Ivan Cernič je zadel z glavo ob vsteno zabiti žreblji in dobil težko rano na čelu.

Obema je rešilni oddelek podelil prvo pomoč. Oblaka so prepeljali v bolnišnico.

— **Razpis učiteljskih služb.** Ministrstvo trgovine in industrije oddelek v Ljubljani razpisuje na dvorazrednih trgovskih šolah s pričetkom šolskega leta 1921-22 sledeča učna mesta: V Ljubljani: 3 mesta učiteljev komercijalistov, 1 mesto učitelja slovensčine in nemščine, 1 mesto učitelja italijanščine in francoščine, 1 mesto učitelja realno tehničnih predmetov, 1 mesto učitelja stenografije in strojepisja; v Mariboru: 1 mesto učitelja komercijalista, 1 mesto učitelja srbohrvaščine v zvezi z italijanščino in francoščino, 1 mesto učitelja stenografije v zvezi z lepomisjem ali slovensčino ali nemščino; v Celju: 3 mesta učiteljev slovensčine, nemščine, srbohrvaščine, italijanščine in francoščine, 1 mesto rednega učitelja komercijalista, 2 mesti učiteljev realno-tehničnih predmetov, 1 mesto učitelja veščin (stenografija, lepomisje, strojepisje, telovadba, petje. S temi službami so združeni prejemki, ki so določeni za profesorje ozir. predmetne učitelje srednjih šol, 3 triletnici po 800 ozir. 450 din. in 4 dveletnice po 600 ozir. 450 dinarjev, poleg tega običajne draginjske doklade. Nadure se honorirajo po 20, 14 ali 10 dinarjev za vsako efektivno uro. Za učna mesta jezikoslovcev pridejo v poštev za srednje šole ali za I. skupino na meščanskih šolah usposobljeni učitelji. Za učna mesta komercijalistov (trgovsko računstvo, trg. dopisje, knjigovodstvo, trgovinstvo) pridejo v poštev tisti, ki se izkažejo z usposobljenostnim izpitom za I. skupino na dvorazrednih trgovskih šolah. Za učna mesta realno-tehničnih predmetov (prirodopisje, prirodoslovje, zemljepisje, blagovnanstvo) pridejo v poštev za srednje šole ali za II. skupino na meščanskih šolah (zadnji le ako so napravili dodatni izpit iz trgovskega zemljepisja in blagovnanstva) usposobljeni učitelji. Za mesta stenografije, strojepisja, lepomisja, telovadbe in petja pridejo v poštev tisti, ki se izkažejo s strokovnim izpitom. Ako ne bo na razpolago izprašanih prosilcev, pridejo v poštev neizprašane primerno kvalificirane učne moči kot namestni učitelji. Zato se pozivljejo za vlaganje prošnje tudi tisti, ki se pripravljajo za izpit ali ki so izpolnili predpogoje za prijavo k izpitu. Kot komercijalisti - supletenti pridejo v poštev diplomirani absolventje trgovskih visokih šol in trgovskih akademij s predpisano prakso. Pravilno kolkovane prošnje, naslovljene na oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, naj se vložijo do 20. avgusta 1921. Prošnjam je priložiti krstni in domovinski list, curriculum vitae, študijska in druga izpričevala. Prosilci, ki se niso v državni službi, morajo poleg tega priložiti uradno zdravniško in navstveno izpričevalo.

— **Kmetijski gospodinjski tečaj v Središču.** Po zimi sta se vršila v Ormožu dva gospodinjstva tečaja, ki sta končala s prav dobrim uspehom. Radi velike oddaljenosti se iz Središča in okolice ni moglo mnogo deklet udeležiti teh tečajev, zato smo naprosili potom okrajnega zastopa pri poverjeništvu za kmetijstvo, da bi se vršil enak tečaj tudi v Središču. Okrajni zastop in občina Središča sta prevzela stroške za tečaj, krajni šolski svet pa je dal dva razreda v ljudski šoli na razpolago, ter se prične tečaj 16. avgusta in traja do 20. oktobra t. l. Žal, razven šole nimamo drugih primernih prostorov in je bilo zato samo v počitnicah mogoče prirediti tečaj, — v času, ko jesensko delo zahteva vse moči doma. Kljub temu se je že prijavilo nekaj deklet, in naj stariši ne odrekajo, te dobrote svojim hčeram, ter ne zamude ugodne prilike in jih pošljejo v tečaj, da se izurijo za dobre in varčne gospodinjke. — Sprejme se 12—20 deklet v starosti nad 16 let. Dekleta morajo hoditi domov spat, opoldne pa dobivajo hrano v tečaju, katero si same pripravijo iz jedil, ki jih prinesejo po navodilu voditeljice od doma. Pouk traja od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldan, in je teoretičen in praktičen ter se uči vse, kar je treba gospodinjki znati. — praktično zlasti kuhanje in šivanje. O zdravstvu, postrežbi bolnikov, negovanju otročkov ter drugih, za dom važnih hišijskih vprašanjih predave teden-

sko dve uri okrožni zdravnik dr. Jos. Tavčar. Prijave sprejema okrajni zastop in županstvo trga Središče, ter je tudi kmečkim dekletom iz sosednega Medjimurja dovoljen pristop v tečaj.

— **Tezno.** Prejeli smo: Veliko veselje je napravila naredba o zvišanju stanarine tezenskim hišnim gospodarjem. Gospa Gselmann je svojim strankam zvišala dosedanje stanarino za 100 odstotkov kar znese približno 10 kratno predvno najemnino. Njenemu vzgledu so sledili seveda skoraj vsi drugi gospodarji, ki od svojih strank razen te „milosti“ zahtevajo še, da jim delajo dnevno za 1 (en) dinar in dve mrzli južni, obstoječi iz škoric kruha in neke kislice. Ti posestniki so po večini dobro plačani železničarji, ki se hočejo na ta način še bolj obogatiti. Gospod Cerne hoče celo eno svojih strank vreči na cesto, da dobi sobo in kuhinjo za svojega osemnajstletnega „šolarčka“. Prosimo merodajne oblasti, da napravijo na Tezno enkrat red in da nas obvarujejo pred odiranjem s strani teh oderuhov.

— **Dopis iz Sv. Lovrenca na Pohorju.** Jutranja lovrenška pošta, ki bajda funkcijonira najbolje v celi Jugoslaviji, je prinesla tužno vest, da se je cerkveni shod ali orlovski ples pri Sv. Ignaciju na Pohorju žalostno zaključil. Ljubosumnost vsled alkohola razgretih orlov in orlic, je povzročila medsebojno tekmo v klofutanju. K tej vlezanimivi igri so bajda največ prispevale ponižne ovčice in ovni, ki so prihiteli v velikem številu iz vseh krajev. Vrh pohorske planine — precej blizu Boga, se je torej vojskovala bogaboječa množica na življenje in smrt seveda Bogu v čast! Slava vsem tistim, ki so se udeležili tega cirkusa in s svojo zlahtno kapljico krvi počastili Sv. Ignacija in izpostavili drago svoje življenje! Naj vsem onim, ki so mogoče podlegli, večne sveti „luč dravske doline“.

— **Iz Vojnika.** Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 7. t. m. na vrtu g. Julka Kovačiča vrtno veselico s komično opero ter petjem celjskega pevskega kvarteta. Med točkami in pri plesu bo svirala domača godba. Na sporedu so tudi srečolov, šaljiva pošta, prodaja šopkov, kavarina itd.

— **Rudolf Sattlerja,** ki je, kakor znano, odpeljal sina tovarnarja Polaka v Ljubljani in ki je bil pred ljubljansko poroto oproščen, so sedaj v Dugi resli pri Karlovcu ponovno aretirali, ker je zopet pisaril Polaku grozilna pisma. Cela zadeva pride znova pred sodišče.

— **Vročina v Italiji.** Vsled vročine je v severoitalijanskih mestih mnogo ljudi zbolelo. V Milanu je razsajal te dni vihar, v florentinskem okraju so čutili potres. Vročina proti jugu vedno bolj narašča.

— **Kako postopajo boljševiki z dragocenostmi,** ki jih rekvirirajo. Med drugimi begunci je dospel v Helsingsfors tudi nek draguljar, ki je do sedaj živel v Moskvi. Razen o drugih znanih razmerah, o gladi, pomanjkanju in teroriju, je pripovedoval tudi o tem, kako postopajo boljševiki z dragocenostmi, katere so rekvirirali. Vlada je določila več draguljarjev za izvedence; ti morajo ob gotovih dneh priti v vladno palačo, kjer imajo posebno za to določeno sobo, v kateri se nahaja samo velika miza s potrebnimi stoli. Draguljarji se morajo v predsobi do pasa popolnoma sleči; sedeti morajo od mize tako oddaljeni, da samo z roko lahko sežejo do mize. Na ta način ni mogoče, da bi kateri kaj izmaknil in skril. Razentega sedi za vsakim stolom policijski agent, ki mora na vse natančno paziti. Vse dragoceno kamenje, ki ga preizkušajo, poprej razbijejo na manjše dele, da ga prejšnji lastniki ne morejo spoznati. Tako jih potem na razne načine izvažajo v inozemstvo, kjer jih prodajo, a denar večinoma uporabljajo za boljševiško propagando.

— **Nevarno letovišče.** Veliko preglavico dela avstrijski policijski letovišče v Salzkammergut. V kratkem času sta brez sledu izginila dva dijaka, eden bančni in eden poštni uradnik ter neka gospodična. Ti gosti so odšli na sprehod in se niso več vrnili. Značilno je, da nobeden izmed njih nima nad 22 let. V Salzkammergut je dospelo več detektivov, da razjasnijo to skrivnost.

— **Poprava bolnice v Sarajevu** Ministrski svet je odobril kredit za popravilo bolnice v Sarajevu.

— **Neprijetno odkritje** sta doživela dva naša ujetnika v Italiji. Sestala sta se v nekem italijanskem taborišču za vojne ujetnike. Vesela, da sta se sešla, sta se pogovarjala o svoji domovini, o domačih krajih in domačih razmerah. Med tem pokaže eden svojemu tovarišu sliko svoje žene. Ta pogleda, se začudi, seže v žep in pokaže sliko iste ženske rekoč: to je moja žena! Oba sta bila zakonska moža ene in iste žene. — Lahko si vsak misli, kako neprijetno je bilo za oboje to odkritje. Prvi je namreč bil takoj v začetku vojne ujet. Njegova žena je dobila uradno obvestilo, da je njen mož mrtev. Čez leto dni se je poročila z drugim, a tudi s tem ni imela sreče. Tudi ta je prišel v italijansko ujetništvo, koder sta se oboje zakonska moža našla. Katerega izmed obeh si je potem, ko sta se vrnila, žena izbrala oziroma obdržala za moža, pa zgodovina ne piše.

V nedeljo vsi v Ruše!

Kultura in umetnost.

x **Parni kotel.** Ing. Gvidon Gulič. Jugoslovanska knjigarna je pričela z izdajanjem „Znanstvene knjižnice“ in prvi zvezek obravnava prednost iz tehniškega sveta. Ali je to morda znak, da nastaja pri nas zanimanje tudi za tehniško vedo? To bi bilo razveseljivo znamenje in tudi potrebno bi bilo, če hočemo pripraviti industrializacijo naše pokrajine. Za industrijo potrebno energijo dobimo pri nas ali v premogu ali pa v vodni sili. Ako dovajamo vodi toploto, katero razvija premog pri gorjenju, se bo voda spremenila v paro. Tako proizvajana para pa more vsled svoje razpenjivosti opraviti mehanično delo. Ta proces, ki kaže preoblikovanje v premogu tičoč energije se vrši v paroproduktivnih napravah. Pričujoča knjižica obravnava na jednat način take naprave, ki jih zovemo tudi parne kotle. Pisatelju se je posrečilo opisati na omejenem prostoru najznačilnejše sisteme parnih kotlov in navesti pri vsakem sistemu njegove bistvene lastnosti in njegovo najprimernejšo uporabo. Očividno je pisatelj vpošteval predvsem sedaj obstoječe naprave in je tako prevzel v opis tudi kotle, ki bi jih sicer kot zastarele gotovo izpuštil, tako n. pr. Belleville-ov in Field-ov kotel. V nadaljnjih odstavkih se seznanimo s posameznimi sestavnimi deli parnega kotla, s potrebno pripremo in opremo take naprave. Najbolj bodo vstregli odstavki, ki govorijo o obratovanju, snajenju parnih kotlov, o poškodbah in o eksplozijah, kako se jih prepreči oziroma kako popravila so možna. Tu je obravnavano res vse, kar je treba vedeti pri praktičnem obratovanju. Za tem so navedena revizijska pravila, predpisi za kurjače in njihovi prestopki. Kakor je razvidno iz vsega, je knjižica mnogostranska in posebno temeljita za onega, ki ima neposredno za opraviti s parnim kotlom in naj si je to kurjač, delovodja ali gospodar. Preračunavanje parnega kotla bi pa lahko izostalo, ker v to je potrebno obsežnejše znanje. Nadomestovalo bi ga lahko opis čistilnih naprav za napajalno vodo. Nekaj malenkostnih pogršk: na strani 2 bodi mesto 1.0103 številu 1.0333, na strani 3 kaže druga vertikalna vrsta razpredelnice temperaturo in ne toploto. Knjigo moremo prav toplo priporočati. Zunanja oprema knjižice je lična, format priročen. Glede slik bi želeli, da bi bile razvrščene v tekst, ker pri vednem prelistavanju trpi nazornost opisovanja. Vezan izvod velja 40 K.

Sokolstvo.

o **Sokolski zlet pri Sv. Jakobu.** V včerajšnjem poročilu o tem zletu sta pomotoma izpuščeni imeni gospoda in gospe Schnerberger, trgovca pri sv. Jakobu, ki sta se tudi izredno mnogo trudila za prireditelj, posebno za šotor in srečolov. Tiskarski skrat pa je pokvaril ime gospe Tischlerjeve. — Od sv. Jakoba pa nam poročajo, da ljudstvo še sedaj govori o prelepo uspelem izletu, ki je zapustil pri vseh kar najboljše vtise.

o Središki Sokol je izgubil enega najboljših in najmarljivejših delavcev. V soboto 30. julija je umrl br. Matija Ivanuša, star komaj 44 let. Od ustanovitve je bil član društva, vneto sodeloval pri dramatičnih predstavah, pri pevskem zboru in vseh društvenih prireditvah. Kot član odbora in stavebenega odseka mu je bila v prvi vrsti pri sreči stavba Sokolskega doma. Ni mu bilo usojeno videti ponosne zgradbe, za katero je žrtvoval svoje moči, dokler ni od bolezni onemogel. V nedeljo popoldne smo ga pokopali. — Pogreba se je udeležilo celo društvo in požarna bramba, katere izvršujoči član je bil ravno 20 let. Mnogi ljudje, ki so od blizu in daleč prihiteli, da spremijo pokojnika na zadnji poti, je pričala, da zna ceniti zasluge moža, ki je bil vedno na mestu, kadar je šlo za dobrobit domovine in domačega kraja. Ob njegovem grobu je plakalo sedem Sokolov in Sokolicev, katere je vzgojil v pravem sokolskem duhu, plakala so naša srca, ki so zgubila draga in vernega brata. Slava njegovemu spominu!

o Prvi javni nastop bo imel v nedeljo dne 28. t. m. Sokol v Sv. Pavlu pri Preboldu. Poleg telovadnega nastopa se bo vršila tudi veselica.

Sport.

: Slovenski športni klub „Celje“ kontra „Maribor“. V nedeljo 7. t. m. igra na Mariborovem igrišču ob 17. uri slovenski SK „Celje“ z „Mariborom“. Ker nastopi „Celje“ letos prvič v Mariboru, se pričakuje zelo obilen obisk, ker se lahko računa res z lepim sportom.

: Mariborska reprezentanca nastopi v Ljubljani na Sportnem tednu 11. sept. proti reprezentanci Ljubljane.

: Prvenstvena tekma za Slovenijo, ki je pri nastopu ljubljanske „Iirije“ proti celjskim „Athletikom“ ostala zadnjič neodločena se ponovi 15. avgusta zopet na igrišču „Iirije“ v Ljubljani. Igralni čas bo tokrat 45 minut.

: Wiener Sportklub : Rapid 7:1 (4:0). Ze iz lanskega gostovanja nam znani Wiener Sportklub se nam je pokazal predvčeršnjem v popolnoma novi sestavi. Mlado simpatično moštvo ne zaostaja po gibčnosti, tehniki in finesi mnogo za lanskim. Rapid je bil običajen. Prvi polčas je stal v znamenju absolutne premoči gostov. Ze v 10. in 24. minuti je poslala desna zveza (Budini) žogo v mrežo. V 26. in 28. minuti so sledili 3. in 4. (levo krilo, leva zveza). V drugi polovici se je Rapid oprostil predvsem treme pa tudi premoči. Igra je postajala odprta. Rapidove napade pa je čistila že obramba. Gostje so zvišali score v 15. in 20. minuti na 5 in 6. (des. zveza, sred. nap.) Enajstmetrovka je prinesla Rapidu prvo in edino točko. 7. gol za goste in kmalu nato je sodnik odzvižgal. Igra je bila v vsem prvotna, diktirana v hitrem tempu, vendar pa fair. Srednji krilec kakor tudi desna zveza gostov sta bila v izredni formi. V Rapidu sta bila dobra Zeichen in Pač, iznenadil pa je Dolinschek. 5. kakor tudi 7. gol sta padla le vsled njegovega brezsmiselnega placiranja. Malo mu tudi pristaja „kaspri-metanje“ ko že „sedi“. Sodnik Osebig se je zdel sicer poln pravil, ni jih pa znal pravočasno uporabiti. Of side so še njegova slaba stran. Zaviral je s tem igro prav po nepotrebnem. Revanžna tekma se je igrala včeraj.

: I. SSK „Maribor“ je sklenil za prihodnji četrtek, dne 11. t. m. mednarodno tekmo in sicer z „Wiener Sportklubom“.

: „Wiener Sportklub“ je premagal v Celju tamošnji „Athletiksportklub“ prvi dan 2:1, drugi dan 3:1. Mariborski „Rapid“ je bil minulo sredo poražen z 7:1 in v četrtek z 2:0.

: Dunajska „Hakoah“ je porazila prvaka Romunije SK „Polonia“ z rezultatom 4:0.

: HASK : Concordija 0 : 0. Prvenstvena tekma med navedenimi klubi je ostala neodločena. Sedaj ima Hašk skoro da sigurno prvenstvo Jugoslavije. Igro je vodil najboljši sodnik Jugoslavije, g. Pick, popolnoma brezhibno.

Kino.

I. Mariborski bioskop. V soboto, nedeljo, ponedeljek in torek se bo predvajala „Rečna Violetta“, krasna pretresljiva drama z eno največjih igralk Polo Negri v glavni ulogi.

Gospodarstvo.

Borza 4. avgusta.

Vsled nevihte so brzojavne in telefonske vesti iz Dunaja in Curiha izostale.

Zagreb: Berlin 216—215.50, Italija 748—752, London 632—634, New York 174—177, Pariz 1350—1354, Praga 221 do 222.50, Svica 2915—2930. Valute: Ameriški dolarji 173—173.50, avstrijske krone 18—18.50, carski rublji 18.50—20, češko-slovaške krone 225—0, francoski franki 0—1345, napoleond. 595—597, nemške marke 215—218.00, romunski lei 0—223, souvereigni 690—0, italij. lire 745—747, turške lire 660.

—o—

g Cene pšenici v Slavoniji padajo. „Jugoslavenski Lloyd“ poroča, da je zadnje dni cena pšenice v Slavoniji znatno padla. Po nekaterih krajih se ponuja pšenica po 860 K, ponekod celo po 800 K za 100 kg.

g Zamenjava denarja v Dalmaciji. Finančno ministrstvo dela na to, da se čimprej izvede zamenjava denarja v tretji coni Dalmacije, ki pripada po rapalski pogodbi naši državi.

g Dobava gorivnih drv. Ravnateljstvo drž. železnice v Subotici razpisuje potom javnega natečaja dobavo 1000 vagonov = 20.000 m³ prvovrstnih bukovih, hrastovih ali gabrovih posekanih drv. Licitacija se vrši dne 31. avgusta t. l. v pisarni ekonomskega oddelka železniškega ravnateljstva v Subotici. Termin za vlaganje ponudb je isti dan do 12. ure popoldne. Dobavni razpis vsebuječ podrobne pogoje, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled. Zbornica pa nima na razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesentom izročati.

g Dobava 20.000 kg kalijevega solitra. Uprava smodnišnice v Kamniku je razpisala dobavo gornje količine kalijevega solitra potom licitacije za termin 13. julija t. l. Ker niso odgovarjale vložene ponudbe predpisom, je razpisana nova licitacija in je vložiti ponudbe najkasneje do 10. avgusta t. l. za isto blago in pod istimi pogoji, ki so na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici. Zbornica nima na razpolago prepisov pogojev, ki bi jih mogla izročati interesentom.

g Prodaja hmelja, vina, kazeina in sladkorja. Ravnateljstvo državnega imetja „Delje“, Lak (Baranja) ima za prodajo na zalogi 140 q hmelja, 160 q kazeina, 3000 hl starega vilanjskega vina in 60 vagonov kristalnega sladkorja. Interesente se naj obračajo neposredno na goriimenovano ravnateljstvo.

g Zetev tobaka. Letošnja žetev bo zelo bogata. Računa se, da bo žetev, ki se bo prihodnje dni pričela, znašala okoli 13 milijonov kilogramov tobaka. Od te količine odpade na Srbijo in Macedonijo 6 milijonov, na Vojvodino 2 milijona, na Bosno in Hercegovino 4 milijone in Dalmacijo 1 milijon kg. V kritje lastne potrebe naše države bo zadostovalo 10 milijonov kg, tako, da bo ostalo 3 milijone kg za izvoz, kar bo državni blagajni doneslo lepe vsotice.

g Donavsko brodovje. Razsodnik za mednarodna vprašanja glede rečne plovitbe, ki so navedena v mirovni pogodbi, Walter L. Hynes, je podal svojo odločitev glede vprašanja materiala podonavske paroplovbe. Razsodnik smatra, da so zaplembe 1550 objektov, ki vsebujejo 809.000 ton vlačilcev in 48.000 konjskih sil remorkerjev, ki so jih izvršile Francija, Srbija in Romunska veljavne. Skoraj vse te ladje je prejšnje avstroogrske vojne ministrstvo uporabljalo v vojaške namene. Razsodnik je mišljenja, da je treba majhno število ladij, ki so jih uporabljali zasebni lastniki, vrniti lastnikom. Kar se tiče tistega dela plovnega materiala Nemčije, Avstrije in Madžarske, katerega bi bilo treba izročiti zavezniškim po-

donavskim državam za njihove upravičene potrebe, je rozsodnik mnenja, da je potrebam Jugoslavije in Romunije zadoščeno z brodovjem, ki ga imata v rokah, in z zaplembo, ki je sedaj potrjena. Razsodnik vztraja pri tem, da mora Avstrija tema dvema državama in Češkoslovaški odstopiti nekaj potniških ladij in da morajo nadalje Nemčija, Avstrija in Madžarska izročiti Češkoslovaški v razmerju, ki ga določi on, 70.000 ton vlačilcev in 4450 konjskih sil remorkerjev za češkoslovaški trgovinski promet.

g Produkcija premoga v Rusiji je v juniju zelo padla. V donskem področju je znašala produkcija premoga samo 18 milijonov pudov (pud = 16.38 kg), medtem, ko je znašala v maju 24 milijonov, a v aprilu 30 milijonov pudov. Isto se opaža v moskovskem področju. Aprila se je pridelalo tam 1 milijon 700 tisoč pudov, maja 3 milijone, a junija 2 milijona pudov. Kriza premoga je povzročila znatno zmanjšanje produktivnosti petrograjskih tvornic.

g Rusko zlato za Francosko. Iz Stockholma poročajo, da se tam neprestano kupuje zlato na francoski račun. Iz ruskih zlatih zalog se vzemajo znatne vsote. Skupna vrednost dosedaj kupljenega zlata baje presega 1 milijardo zlatih frankov. Večji del tega zlata je iz Rusije.

g Rusko-nemška transportna družba. Ruska trgovska misija v Nemčiji je s hamburško-ameriško paroplovno družbo sklenila pogodbo, s katero se osnuje rusko-nemška transportna družba, ki prevzame ves promet med obema državama.

g Krasin o trgovskih odnosih s Francijo. V Parizu izhajajoči ruski list „Poslednje novosti“ poroča, da je izjavil Krasin o priliki vesti o trgovskih pogajanjih med Rusijo in Francijo, da gre za sledeče: Jaz nisem napravil Franciji nikakih direktnih ponudb. V Londonu so me nagovarjali francoski industrijalci s predlogi, da kupim ali naročim blago pri njih, sploh, da stopi naša dežela z njimi v normalne trgovske odnose. Jaz sem jim vedno odgovoril, da sovjetska Rusija nima ničesar proti vzpostavitvi trgovskih odnosov s Francijo. Brez predhodnih pogajanj strokovnjakov ni nikakih trgovskih odnosov, a v tem se moramo najprej sporazumeti s francosko vlado. Francoski industrijalci so odgovarjali, da je njihova vlada pripravljena začeti s pogajanjmi, ako sovjetska vlada prizna ruski državni dolg. Na to moram odgovoriti samo, da se more vprašanje dolgov rešiti le na skupni konferenci. Brez direktnega kontakta s francosko vlado sovjetska vlada ne more rešiti tega vprašanja.

Razno.

— Kako se v Ameriki prodaja alkohol. Kakor znano, je v Ameriki prodaja alkoholnih pijač strogo zabranjena. Premeteni Amerikanci pa so iz te „neprijetnosti“ kmalu našli izhod. Velike trgovske ladje, naložene z whiskyjem in drugimi priljubljenimi pijačami, se ustavijo tri milje od obale, kamor ne sega več oblast države. Tja prihajajo sedaj ljudje in se naslanjajo ob dobri kapljici. Posebne ladje vzdržujejo promet med temi „plavajočimi točilnicami“ in ameriško državo. To ugodnost pa uživajo samo v pristaniških mestih, v notranjost pa ne pride nobena kapljica alkohola, k večjemu če si ga doma skuhaajo kako čašico.

— Obsojena kneginja. Pred par dnevi je bila v Badnu sodnijska razprava, pri kateri je sedela na zatožni klopi kneginja Elizabeta Windischgrätzova, nečakinja pokojnega Franca Jožefa, katero je tožil odvetnik dr. Klein radi razžaljenja časti. Dr. Klein je imel pri kneginji službene opravke, a kneginja ga ni hotela sprejeti ter ga po navadi avstrijskih aristokratov nahrnila, češ: s tako svinjo ne govorim. Kneginja se izgovarja, da se je dr. Klein vedel nedostojno, ker je prišel k njej s pasjim korobačem. Odvetnik je izjavil, da je res imel pri sebi pasji korobač, a to radi tega, da se ubrani psom, ki jih je na dvoru kneginje vse polno. Kneginja je bila obsojena na 30.000 kron denarne globe ali pa pet dni zapora. Razume se, da bo kneginja raje prodala svoj zadnji nakit, kot pa da gre v zapor. Ko bi še živel „stari Franci“, kdo ve, koliko let zapora bi bil dobil — odvetnik!

— Pazite na otroke! Nešteto in nešteto krat se opozarja starše, pazite na otroke, ne dajajte jim nevarnih igradit, a kljub temu se skoraj vsak dan sliši o novih nesrečah, ko so posledice tega, da mnogi puščajo otroke brez nadzorstva. Pretekli ponedeljek se je zopet v Zagrebu pripetila nesreča, ki bodi vsem v svarilo. 15-letni učenec Vekoslav Babič se je igral s samokresom. Pri tem se je samokres sprožil in krogla mu je šla v prsi. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico, kjer bo zadobljeni rani najbrž podlegel.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Glavni urednik: Radoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Kava pražena

1/4 kg K 17—
1/4 " K 20—
1/4 " K 22—
1/4 " K 24—
1/4 " K 34—

Kava surova

1/4 kg K 14—
1/4 " K 16—
1/4 " K 17-50
1/4 " K 19—
1/4 " K 20—

Pri večjem odjemu primeren popust.

P. ERZIN

10-5 Maribor 1057
Gospodarska ulica 28.

Brinjevec

zajamčeno pristen, v sodčkih in steklenicah nudi na debelo

Parna veležgarnja

Robert Diehl, Celje.

1023 12-4

Mala oznanila.

Dobro ohranjen otroški voziček, poniklan, s kolesi z gumom, se ceno proda. Ob železnici 14, I. nadstr. 1103

Lepa enonadstropna hiša z vrtno in stavbštem v Mariboru se ceno proda. Ponudbe pod F. E. na upravo lista. 1110 2-1

Brzojav! Na stojnici Ruperta Ledehas pred gostilno Friedau dobro sveže goveje meso kg 16 kron. 1107

Štiri hiše, vsaka posamezna v štirih stanovanjih, v mestu, se takoj prodajo. Naslov v upravi. 1087 4-3

Jetika! Znani specialista za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira od 5. avgusta vsaki torek in petek od 14. do 16. ure v Mariboru, Razlagova ulica št. 21, I. nadstropje. 1046 3-3

Proda se več lesenih zabojev. Marib. tiskarna d. d.

Trgovci!

Na Dravskem polju je na prodaj lepo posestvo s prvovrstno

trgovino in gostilno.

Pojasnila daje notar Otmar Golob v Marenbergu. 1108

Izurjeno stenografinjo in strojepisko

sprejme s 1. oktobrom t. l. notarijat v Kozjem.

Ponudbe s spričevali je poslati notarju 1109

Otmarju Golob v Marenbergu.